

REFERAT Teknik- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 27-02-2025

Mødedato Torsdag d. 27. februar 2025 kl. 13:00

Mødested Lokale 110

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - åben den 27. februar 2025.....	4
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til vigepladser.....	7
Anlægsbevilling og frigivelse af midler til restaurering af fredede broer.....	8
Anlægsbevilling og frigivelse af midler samt disponering af anlægsmidler til legeplads.....	9
Prøvehandlinger for autocampere i højsæson 2025.....	11
Dispensation fra lokalplan til at beklæde ydermur med zinkbeklædning.....	12
Ansøgning om dispensation fra Lokalplan nr. 706 til lovliggørelse af opførte bygninger - carport, bi	14
Vedtagelse af tillæg 9 for Spildevandsplan 2018-2027 - Revision af plan for separatkloakering i Skæ	16
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for Lovrup Solenergipark.....	19
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Løgumkl	22
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Ballum H	24
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for solcellepark ved Bredebro.	26
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for solcellepark ved Tyvse.....	28
Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan, miljøvurderingsrapport og miljøgodkendelse for biogasa	30
Cykelalliance - forlængelse af partnerskabsaftale i Region Syddanmark.....	33
Orientering om projektstatus for LIFE Wadden Sea Birds i Margrethe Kog Nord samt publikumsfac	35
Lukket: Orientering - lukket den 27. februar 2025.....	37
Underskriftsark.....	38

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-P25-1-24

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordenen til dagens møde.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 2: Orientering - åben den 27. februar 2025

00.22.00-P25-1-24

Sagsfremstilling

Orientering fra udvalgsformanden:

Formanden orienterede om møde med landbrugskonsulenterne.

Orientering fra øvrige medlemmer:

Hans Schmidt orienterede om ønske om flere chikaner på Carstensgade for at højne trafikikkerheden.

Harald Christensen orienterede om udfordringer parkering på Mågen.

Orientering fra forvaltningen:

Licitation trafikikkerhedsprojekt Østergade i Toftlund

Placering	Entreprenør	Samlet tilbudspris excl. moms
1	Mads Vejrup A/S	1.581.278,00
2	Drengsted Entreprenørfirma A/S	1.653.120,00
3	Burow Entreprise ApS	1.828.637,00
4	Entreprenør Rahr ApS	1.995.225,00

Tilbud ligger indenfor den afsatte økonomi, og opgaven er tildelt lavest bydende. Den afsatte økonomi udgør 2,37 mio.

Licitation af rundkørsel i Bedsted

Placering	Entreprenør	Samlet tilbudspris excl. moms
1	Freiberg Entreprenør A/S	3.373.000,00
2	Entreprenør Mads Nielsen ApS	3.397.035,00
3	Burow Entreprise	3.399.178,00
4	Nørregaard Anlæg ApS	3.462.107,50
5	Mads Vejrup A/S	3.722.829,00
6	Entreprenør Caper Drøhse ApS	3.940.000,00
7	Thingstrup Maskinstation K/S	4.015.526,00
8	Entr. Robert Traneskov Jensen	4.062.589,00
9	Drengsted Entreprenørfirma A/S	4.283.950,00
10	Kjellkvist A/S	4.348.545,00
11	Arkil A/S	4.583.298,00

Tilbud ligger indenfor den afsatte økonomi, og opgaven er tildelt lavest bydende. Den afsatte økonomi udgør 4 mio. kr.

Etablering af affaldsøer i Sommerhusområde Kongsmark

I Affaldsplan 2021-2026 er det besluttet, at der i Sommerhusområde Kongsmark skal etableres affaldsøer, hvor alt affald skal afleveres. Ved hjælp af en samskabelsesproces med sommerhusejerne er der nu fundet en placering af 9 affaldsøer i området. Placeringen har efterfølgende været i høring hos sommerhusejerne. Der er kommet enkelte høringssvar, hvor der er ønske om, at nogle af øerne placeres lidt længere væk i forhold til høringsspartens sommerhus-adresse. Forvaltningens vurdering er, at alle placeringerne er de bedst mulige. Det gælder færdsel med både kranbilen, som skal tømme affaldsbeholderne, i forhold til de borgere der skal anvende beholderne samt i forhold til naturinteresser i området.

Etablering af affaldsøer i Sommerhusområde Kromose

I forbindelse med en VVM-screening af affaldsøer i sommerhusområdet Kromose er der foretaget en partshøring af afgørelsen om ikke miljøvurderingspligt. Der er kommet to høringssvar, der er stillet spørgsmål i forhold til placering og behov for den nye affaldsø.

Vigeplads og Sideudvidelser

Projektet på Højsetvej i Agerskov er klar til aflevering. Vejen er blevet forstærket i begge sider, så to landbrugskøretøjer sikkert kan passere hinanden. Yderligere er der lavet en vigeplads i forløbets vestlige del. Initiativtageren fra den berørte ejendom har meldt retur, at det fungerer efter hensigten.

Trafiksikkerhed i Løgumkloster

Opfølgning fra møde i lokalrådet den 6. februar med politisk deltagelse samt indgået skr. vedr. overgangen fra cykelstien ved omfartsvejen til Møllegade og skolevejen ved Tønder Landevej.

Bord-bænkesæt i Bredebro

Cykelstigruppen i Bredebro har henvendt sig vedrørende et bord-bænkesæt.

Politiets anvendelse af kommunen bygninger

Forvaltningen har imødekommet politiets ønske om anvendelse af enkelte af kommunens bygninger til at gennemføre øvelser.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Bilag

Vejbump Carstengade

Samling af høringssvar - Etablering af affaldsøer i sommerhusområdet Kongsmark

Trafiksikkerhed.docx

Referat af 10-7-2024.odt

Punkt 3: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til vigepladser

05.01.08-G00-4-21

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om frigivelse af midler til udførelse af vigepladser.

Historik

Forvaltningen modtager med mellemrum ønsker fra borgere om vejudvidelser henholdsvis anlæg af vigepladser, med det formål at forbedre forhold for større køretøjer. Vejudvidelser er bekostelige og kan på visse strækninger løses ved anlæg af vigepladser, hvor køretøjer kan trække ind ved mødesigt. Sidst er indkommet et ønske omkring Skovlundvej, ved Toftlund, der er smal og har mange sving.

Sagsfremstilling

Ud over Skovlundvej er øvrige ønsker der ligger på sagen mere omfattende end den afsatte økonomi, forvaltningen påtænker derfor, i dialog med ansøgere, at se på de muligheder, tekniske som økonomiske, der ligger på denne strækning. Herefter at prioritere udførelse inden for den afsatte økonomi og igangsætte.

Økonomi

Der er på budget 2025 afsat 0,900 mio. kr.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse,

at der gives en anlægsbevilling på 0,900 mio. kr., og

at rådighedsbeløbet frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Punkt 4: Anlægsbevilling og frigivelse af midler til restaurering af fredede broer

05.03.06-G00-5-22

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om frigivelse af midler til udførelse af renoveringsarbejde på to fredede broer, henholdsvis ved Lægan og Møllehus.

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 30. marts 2023, at igangsætte opgaven med restaurering af de to fredede broer samt, at give en anlægsbevilling og frigivelse af rådighedsbeløbet på ca. 1,2 mio. kr.

Sagsfremstilling

Opgaven med restaurering er igangsat primo januar 2025 og de to broer er demonteret og kørt til entreprenøren.

Økonomi

Der blev på investeringsoversigt 2024 afsat et rådighedsbeløb på 12,7 mio. kr. På investeringsoversigt 2025 er der afsat 9,617 mio. kr.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at der af anlægsnr. 924, Renovering af fredede broer, gives en anlægsbevilling på 22,317 mio. kr., og

at rådighedsbeløb for 2024 og 2025, i alt 22,317 mio.kr. frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Punkt 5: Anlægsbevilling og frigivelse af midler samt disponering af anlægsmidler til legeplads

04.00.00-G01-5-25

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om frigivelse af midler til opgradering af legeplads.

Historik

Der er i forbindelse med budgetforhandlingerne 2025 afsat en Legepladspulje på 1,0 mio. kr.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har arbejdet på to placeringer. Udbygning af legeplads i Tved plantage henholdsvis Anlægget, begge i Tønder.

1. Tved Plantage,

Her ligger en legeplads lidt tilbagetrukket fra Plantagevej, omsluttet af store træer og forbundet med den nord- og østlige del af Tønder via stisystemet igennem skoven. På vestsiden af Plantagevej findes gode parkeringsmuligheder. Legepladsen benyttes i hverdagen bl.a. af dagplejere fra området. Legepladsen fremstår i det samlede udtryk, som forholdsvis slidt og vil generelt have godt af en opdatering.

Ved en udskiftning af legepladsens redskaber vil der være fokus på, at der i området er børn i en bred aldersgruppe, så pladsen skal favne så bredt som muligt. Hertil bord/bænkesæt til forældre osv., ikke mindst for de, der kunne tænke sig at kombinere et besøg på legepladsen med en picnic. Materialer og farver vælges så redskaber falder i med skoven, samtidigt med at være så driftsvenlige og holdbare som muligt. Faldunderlag vil bestå af sand, da dette er det bedste valg til et område med mange træer og skygge. Det eksisterende faldunderlag vil blive genanvendt i det omfang det er muligt. Eksisterende redskaber vil blive nedtaget og genanvendt senere andetsteds, så vidt de er tjenlige til dette.

2. Anlægget,

I den vestlige del af Tønder by, tæt op af Vidåen, ligger Anlægget i et lavtliggende område med træer og sø. I den nordlige del af Anlægget ligger en legeplads med redskaber fra omkring 2010. Legepladsen er udfordret af højt grundvand, hvilket ses ved, at de redskaber der er mest brugt, ofte står delvist i vand. Der er parkeringsmuligheder vest for Anlægget, ved Østergade 63 (Medborgerhuset).

Legepladsen benyttes af en bred aldersgruppe af børn, som kommer fra skole og til/fra Tønderhallen, formodentlig med et lille overtal af de lidt større børn. Legepladsen fremstår i sit samlede udtryk, lettere slidt og vil have godt af en opdatering. Det forventes, at der kommer flere besøgende til området, i forbindelse med Tønder kommunes renovering af det lille "toilethus" i Anlægget, ikke mindst dagplejere som vil kunne bruge området som mødested. Der vil være fokus på en legeplads, der kan favne en bred aldersgruppe. Materialer og farver vælges så redskaber falder i med området, samtidigt med at være så driftsvenlige og holdbare som muligt.

Der skal ses på en løsning af udfordringer med vand, alternativt flytning til et lidt højere areal. Hertil skal af puljen, afsættes de nødvendige midler.

Økonomi

Der er i budget 2025 afsat 1,0 mio. kr. på Anlæg nr. 1037, Legepladspulje, til forbedring af tilbud om legepladser i Tønder. Heraf er 5% frigivet.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at udvalget peger på hvilken af de to projekter, der skal arbejdes videre med

at der af Legepladspuljen gives en anlægsbevilling på 1,0 mio. kr., og

at rådighedsbeløb på 0,950 mio.kr. frigives, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Projekt 2 "Anlægget" anbefales.

Punkt 6: Prøvehandlinger for autocampere i højsæson 2025

24.05.00-G01-6-23

Beslutningstema

I denne sag skal prøvehandlinger for autocampere i højsæsonen 2025 besluttes.

Historik

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 9. april 2024 at et prøvehandlingskatalog omkring igangsætning tiltag i højsæsonen 2024.

Ultimo oktober 2024 afholdte Teknik- og Miljøudvalget evalueringsworkshop med interessenter.

Teknik- og Miljøudvalget behandlede den 2. december 2024 evalueringen, samt videreførelsen af prøvehandlingerne 2024 til 2025.

Sagsfremstilling

Som led i at byde autocampere velkommen i Tønder Kommune samt påvirke hvor de gør holdt, kører forbi, og benytter sig af erhvervsdrivendes tilbud og faciliteter.

Evalueringen af autocamperprøvehandlinger 2024 pegede på, at de igangsatte prøvehandlinger havde effekt, samt ønsker om yderligere prøvehandlinger i 2025. Evalueringen har dermed ledt frem til følgende prøvehandlinger:

- parkeringsskiltning for Astrup Banke,
- parkeringsforhold ved Emmerlev Klev,
- tømme- og påfyldningsfacilitet af affald og diverse former for vand i knudepunktet ved dæmning til Rømø,
- opsætning af formidlingsskilte, og
- grusparkering ved Sønderlandevej, Tønder.

Status på ovenstående gives på mødet, herunder fastsættelse af dato besigtigelsestur - et forslag kunne være den 1. april 2025.

Økonomi

Økonomi i forbindelse med etablering af tømme- og påfyldningsfacilitet skal prioriteres i anlægsmidler for 2025.

Indstilling

Direktør for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at autocamperprøvehandlinger 2025 godkendes.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 7: Dispensation fra lokalplan til at beklæde ydermur med zinkbeklædning

01.02.05-P25-278-24

Beslutningstema

I denne sag skal der træffes en principbeslutning, om der kan gives tilladelse til at beklæde ejendomme med zinkbeklædning i et lokalplanområdet for Lokalplan nr. 3 i 6261, Bredebro.

Sagsfremstilling

Ejeren af Midsommervej 95, 6261 Bredebro ansøger i forbindelse med påtænkt byggeri om tilladelse til at beklæde en 'mellembygning' bestående af køkken/alrum med zinkbeklædning. De vedlagte tegninger viser, at mellembygningens areal er ca. 70 m², mens højden på mellembygningen er 5,7m. Hele ejendommens bebyggede areal inklusive garage er på 473 m². På de vedlagte tegninger er zinkbeklædningen kendetegnet ved lodrette streger.

Der er ved gennemgang med skråfoto og gadefoto konstateret, at der ikke forefindes zinkbeklædning i området.

Som bygningsmateriale kan zinkbeklædning bruges til både facader, gavle, tage mm. Det er ofte brugt til at inddække træ, da zinkbeklædning ikke kræver nogen form for vedligehold, når først det er sat op.

Lokalplan nr. 3 for Bredebro Kommune tillader ikke zinkbeklædning på boligens ydervægge. Lokalplanen for området forskriver

- § 9.2. Ydervægge skal opføres af teglsten, kalksandsten eller lignende. Garager og udhuse kan dog udføres af andre materialer.
- § 9.4. Medmindre andet godkendes af kommunalbestyrelsen må udvendige bygningsdele, herunder tage, kun fremtræde i jordfarver. Til døre, vinduesrammer og lignende mindre bygningsdele kan dog også andre farver anvendes.

Lokalplanen er fra 1977 og afspejler ikke nutidens tendenser mht. arkitektonisk udtryk, materialevalg og bæredygtighed (zink kan genanvendes), men lokalplanen har sat en retning for bygningsudtrykket i området igennem tiden og vidner om, at kvarteret er klassisk byggeri fra 1970-erne og frem. Hidtil er dette udtryk bevaret i området.

Forvaltningen vurderer, at der i en dispensation kan lægges vægt på, at materialevalg ændrer sig over tiden ved sådanne byggerier. Herudover vægtes det, at en den øvrige bygningsmasse på grunden beklædes med andre materialer i overensstemmelse med lokalplanen end de foreskrevne. En dispensation vil have fokus på, at det er en mindre del af byggeriet, som bliver beklædt med zink, således at kommende byggerier vil blive vægтет tilsvarende. Hvis det besluttes, at der meddeles dispensation til zinkbeklædning, anbefaler forvaltningen den betingelse, at zink ikke udgør en større procentdel end teglsten, kalksandsten eller lignende.

Der har været afholdt høring for alle i lokalplanområdet, der er ikke indkommet bemærkninger.

Lovgrundlag

Planloven. LBK nr. 1157 af 01/07/2020

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at der træffes en principbeslutning, om at der kan gives tilladelse til at beklæde ejendomme med zinkbeklædning i Lokalplan nr. 3 i Bredebro såfremt at zink ikke udgør en større procentdel end teglsten, kalksandsten eller lignende, og

at der meddeles dispensation til det ansøgte.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Bilag

Indsendelse 1, 1001 Situationsplanpdf.pdf

Indsendelse 1, 1301 Facaderpdf.pdf

Punkt 8: Ansøgning om dispensation fra Lokalplan nr. 706 til lovliggørelse af opførte bygninger - carport, brændeskur, saunatønde og shelter

01.02.05-P25-5-25

Beslutningstema

Der skal træffes beslutning om, hvorvidt ulovligt opførte bygninger skal lovliggøres retsligt eller fysisk på adressen Koubjerg 22, 6792 Rømø.

Sagsfremstilling

Ejeren af sommerhuset på adressen Koubjerg 22, 6792 Rømø har søgt om dispensation fra Lokalplan nr. 706 Sommerhusområdet Toftum, Rømø til lovliggørelse af ulovligt opførte bygninger. Ejeren begrundet ansøgning med, at det fremmer turismen, da sommerhuset udlejes på baggrund af de faciliteter, som er i de ulovligt opførte bygninger.

De ulovligt opførte bygninger omfatter:

- Carport på 33 m² med isoleret skur på 16 m², i alt 49 m². Carporten er opført uden byggetilladelse.
- To redskabs- eller brændeskure, begge på hhv. 6 m².
- Sauna på 9 m².
- Shelter på 11 m².

Der er i 1986 givet byggetilladelse til opførelse af sommerhuset med tilhørende redskabsrum. Der er i 2021 søgt byggetilladelse til opførelse af carport med tilknyttet opvarmet udhus på ejendommen. Byggesagen blev dog henlagt, da ansøger ikke fremsendte det nødvendige materiale til byggesagen. Der er ikke givet byggetilladelse til anden bebyggelse på grunden.

Ejendommen er omfattet af lokalplan nr. 706 for Sommerhusområdet Toftum, Rømø. Følgende bestemmelser fra lokalplanen gør sig gældende for ejendommen.

- § 5.1. På hver selvstændig matrikuleret ejendom, må der kun opføres ét enkelt beboelseshus, én garage/carport, ét udhus samt én småbygning.
- § 5.2. Hvert beboelseshus må maksimalt opføres med et samlet bruttoetageareal på 150 m². Garage/carport/udhus må samlet maksimalt være 35 m², mens småbygninger skal være under 10 m².
- § 5.3. Garager og udhuse m.v. må placeres højst 5 m fra beboelseshuset.
- § 5.8. Inden for delområde 1 gælder desuden:
  - Beboelsesbygninger skal placeres mindst 5 m fra skel mod nabo og mindst 8 m fra skel mod vej og sti.
  - Småbygninger, garager og udhuse kan placeres indtil 5 m fra skel mod nabo, vej og sti.

Opsummerende er følgende bebyggelse lovlig i henhold til lokalplanen:

- Sommerhuset (beboelseshus)
- Redskabsrummet (småbygning)
- Sauna (udhus)
- Carport uden skur (anvendelsen er lovlig, placeringen er ulovlig).

Følgende bebyggelse er ulovlig

- Brændeskur 1

- Brændeskur 2
- Shelter
- Isoleret skur i tilknytning til carporten

Shelteret overholder derudover heller ikke afstandskravet til beboelseshuset, jf. § 5.3. Carporten overholder ikke afstandskrav til skel jf. § 5.8.

I lokalplanområdet er der ikke tidligere givet tilladelse til at fravige lokalplanens bestemmelser vedrørende antal af bebyggelse på grunden. En lovliggørelse kan dermed danne præcedens i området og medføre, at lokalplanens intention ikke kan håndhæves i fremtiden. Intentionen med planlægningen for Toftum, Rømø er, at lade naturen og ikke bebyggelsen dominere landskabet. Antal af bygninger minimeres og bebyggelsen holdes tæt på hinanden på grundene. Spredt bebyggelse på grunden er ikke overensstemmelse med intentionen for planlægningen. Der er praksis for, at fastholde lokalplanens bestemmelser.

På den baggrund anbefaler forvaltningen afslag på alle ulovligt opførte bygninger, samt at der sker en fysisk lovliggørelse ved at fjerne ulovligt opførte bygninger og flytte bygninger, således at de overholder afstandskrav til skel. Ejer bestemmer selv, fordelingen af lovlig bebyggelse. F.eks. kan et brændeskur anvendes som småbygning i stedet for redskabsrummet. Antallet af bebyggelse og deres størrelse skal dog være i overensstemmelse med lokalplanens § 5.1, § 5.2, § 5.3 og § 5.8.

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at der meddeles afslag og påbud om fysisk lovliggørelse af alle fysisk ulovligt opførte bygninger.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Bilag

Koubjerg 22, Rømø - oversigtskort

Indsendelse 1, 02 - Stueplanpdf.pdf

Indsendelse 1, 01 - Beliggenhedsplanpdf.pdf

Punkt 9: Vedtagelse af tillæg 9 for Spildevandsplan 2018-2027 - Revision af plan for separatkloakering i Skærbæk

06.00.05-P15-1-24

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til vedtagelse af tillæg 9 for Spildevandsplan 2018-2027. Tillægget omhandler en revision af de områder, der er planlagt til separatkloakering i Skærbæk by.

Historik

I 2020 vedtog Kommunalbestyrelsen tillæg 2 til Spildevandsplan 2018-2027. Tillægget udlagde alle fælleskloakerede områder i Skærbæk by til fremtidig separatkloakering. Baggrunden for tillægget var, at afhjælpe områdets udfordringer med for store vandmængder og overløb fra kloaksystemet. Det fremgår af det tidligere tillæg, at der skulle udarbejdes et nyt tillæg når projektdetaljerne var på plads, hvilket er grundlaget for dette tillæg 9.

Den 28. november 2024 besluttede Kommunalbestyrelsen, at udsende forslag for tillæg 9 i otte ugers offentlig høring. Høringsperioden har været i perioden fra 4. december 2024 til 5. februar 2025.

Sagsfremstilling

Grundet udfordringer med udledte vandmængder i Skærbæk, blandt andet fra overløbsbygværkerne, skulle der ske en indsats i området. Det medførte, at byens fælleskloakerede områder blev udlagt til separatkloakering. På nuværende tidspunkt er der udført to etaper af separatkloakeringen i Skærbæk by, hvor etape 3 er igangværende og forventes afsluttet i 2025. Med vedtagelse af dette tillæg vil de sidste områder ikke blive separatkloakeret.

Der er ikke krav i Statens Vandområdeplaner til udledningen af spildevand fra Skærbæk by. Der er dermed ikke krav, om yderligere rensning af spildevandet fra Skærbæk by.

I Skærbæk er der tre overløbsbygværker. Før opstart af den igangværende separatkloakering var der beregningsmæssigt 10,3 antal årlige overløb med en samlet udledt vandmængde på cirka 5.040 m³. Når alle tre igangværende etaper er gennemført, vil ét overløbsbygværk kunne nedlægges. De to resterende bygværker er beregnet til et samlet antal overløb på 3,2 årligt og en vandmængde på cirka 1.360 m³. Det er beregnet, at udledningen af kvælstof er reduceret med 71 %, når den igangværende separatkloakering er færdiggjort, det vil sige nedsat med 43,2 kg årligt.

Gevinsten ved at fortsætte efter den oprindelige plan vil betyde, at der kan fjernes yderligere ca. 17 kg kvælstof årligt. Med det estimerede beløb på 67 mio. kr. for fuld separering, vil det medføre en pris af ca. 3,9 mio. kr. pr. reduceret kilo kvælstof årligt.

Den separatkloakering, der ikke vil blive udført hvis dette tillæg til spildevandsplanen bliver vedtaget, vil betyde, at Tønder Forsynings midler kan disponeres anderledes. Hvis de skal bruge 67 mio. kr. på den resterende separatkloakering i Skærbæk, vil det reducere mulighederne for at gennemføre andre projekter, hvor miljøgevinsten pr. investeret krone forventeligt er højere.

Kloakledningerne i området er estimeret til at kunne holde og være funktionsdygtige i 20-30 år endnu. Udskiftning af rør med denne restlevetid, er – i et miljømæssigt og økonomisk perspektiv - ikke favorabelt.

Der er borgere, som har indrettet sig i tillid til spildevandsplanen og foretaget separering på egen grund. Vedtagelses af tillægget vil betyde, at separeringen alligevel ikke sker, og der etableres ikke en regnvandsledning til omkobling for disse borgere.

Det er forvaltningens vurdering, at den allerede udførte separatkloakering har afhjulpet problemerne i området. Dels ved den markante nedsættelse af overløb, samt de nedsatte vandmængder i de hydraulisk udfordrede områder. Der vurderes ikke at være væsentlig større miljømæssig gevinst ved fortsat separatkloakering i byen.

Grundejere i Skærbæk har fortsat mulighed for at træde ud af kloakforsyningen for regnvand, hvorved de selv kan vælge at håndtere regnvandet på egen grund. Dette kan være med til, at sikre yderligere miljøforbedringer i form af mindre vand i kloaksystemerne.

Hvis tillægget ikke vedtages og separatkloakeringen skal fortsætte i hele byen, oplyser Tønder Spildevand A/S følgende i forhold til økonomi:

”Investeringen på 67 mio. kr. kan vanskeligt tages af driften men skal i givet fald lånefinansieres. Det vil forøge Tønder Spildevand A/S’ samlede gæld med 35 procent. Dertil kommer, at det eksisterende kloaksystem endnu ikke er færdigafskrevet, så Tønder Spildevand A/S vil blive påført et regnskabsmæssigt tab på årets resultat på omkring 10 mio. kr., fordi vi fjerner kloakledninger, der endnu ikke er afskrevet. Vi har ikke lovhjemmel til at hæve spildevandstaksten til et niveau, som passer med de renter og afdrag der skal betales. Vores indtægtsramme følger en afskrivningsperiode på 75 år, mens anlægslån normalt tilbagebetales på 30 år, hvilket medfører en negativ likviditetspåvirkning. Desuden er det kun meromkostningen for etablering af en separat regnvandsledning, som kan opkræves via højere takst (ca. 50 øre pr. m3), - resten skal findes i den nuværende indtægtsramme og dermed hentes ved driftsbesparelser.”

Tillæg 9 for Spildevandsplan 2018-27 er blevet screenet efter Miljøvurderingslovens bestemmelser med baggrund i, at forslaget omhandler mindre ændringer i gældende plan. Screeningsens afgørelse er, at tillægget ikke antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke skal gennemgå en fuld miljøvurdering. Vedtagelse af tillæg 9 til spildevandsplanen vil udgøre det juridiske grundlag for eventuelle ekspropriationer til spildevandsanlæg i området.

Et forslag til tillæg 9 har været i 8 ugers offentlig høring fra den 4. december 2024 til den 5. februar 2025. I perioden har der været høringssvar fra 6 borgere.

Høringssvarene er dels fra borgere, der er udtrådt for regnvand og dermed har etableret egne regnvandsløsninger (f.eks. faskiner). Der er også indkommet høringssvar fra borgere, der har separeret kloaksystem og ledninger på egen grund på baggrund af den planmæssige separatkloakering. Borgernes høringssvar handler om den økonomiske byrde, de har haft, og som ikke er nødvendig, hvis den oprindeligt planlagte separatkloakering i området ikke skal ske.

Høringssvarene har givet anledning til en mindre ændring i tillægget, hvor to matrikler bliver omfattet af den eksisterende planlagte separatkloakering. Det kan lade sig gøre, da de er beliggende i umiddelbar nærhed af den eksisterende regnvandsledning.

I tillæg 9 udgår også det planlagte regnvandsbassin, da Tønder Forsyning A/S i forbindelse med den mindre etape 3 har fundet en eksisterende løsning på regnvandshåndteringen.

En vedtaget spildevandplan fastlægger rammerne for håndtering af spildevand i kommunen, som løbende skal ajourføres - her i blandt til forventet gennemførelse af bl.a. kloakering. Deraf følger også, at planen kan ændres. Planen er ikke juridisk bindende. Hvis borgere laver ændringer grundet de planmæssige forhold og planen derefter revideres, kan ændringen i plangrundlaget ikke medføre erstatningsansvar.

Strategisk indsats for Tønder Kommune

De igangværende og afsluttede etaper af separatkloakeringen i Skærbæk by, understøtter Verdensmål nr. 6 "Rent vand og sanitet", Verdensmål nr. 13 "Klimaindsats" og Verdensmål nr. 14 "Livet i Havet".

Økonomi

Vedtagelse af tillægget har ingen økonomisk betydning for Tønder Kommune.

Lovgrundlag

Miljøbeskyttelsesloven

Spildevandsbekendtgørelsen

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse

at tillæg 9 vedtages med de anbefalede ændringer, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Beslutning

Udvalget indstiller at tillæg 9 ikke vedtages.

Teknik og Miljøudvalget erklærede Hans Schmidt (C) for inhabil i sagen. Hans Schmidt (C) deltog derfor ikke i behandling af punktet.

Bilag

Høringssvar samt forvaltningens bemærkninger

Tillæg 9 til spildevandsplan 2018-2027_ Revision af plan for separatkloakering i Skærbæk

Kommentarer fra Tønder Spildevand vedr. Forslag til tillæg 9 til Spildevandsplan

Punkt 10: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for Lovrup Solenergipark

01.02.00-G01-30-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes, om forslag til Kommuneplantillæg nr. 158-560, Lokalplan nr. 191-560 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Lovrup Solenergipark (Projekt #8 (VE2023)) skal sendes i 8 ugers offentlig høring. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Kommunalbestyrelsen fastsatte en ansøgningsfrist for anden runde af VE-projekter til den 16. december 2022. Der indgik 30 ansøgninger.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere og videresende 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder projekt #8 (VE2023).

Der blev i august 2023 afholdt idéhøring og borgermøde omkring de prioriterede projekter.

Den 1. april 2024 blev planarbejdet for projekterne igangsat.

Sagsfremstilling

Efter igangsætningen den 1. april 2024 har udvikler og rådgivere i samarbejde med Tønder Kommune udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg, forslag til lokalplan og en miljøvurderingsrapport for projekt #8 (VE2023) - Lovrup Solenergipark. Forslagene skal nu godkendes politisk, inden en 8 ugers høringsperiode kan igangsættes. I løbet af høringsperioden vil der blive afholdt et borgermøde. I de to afsluttende uger af høringen vil der blive afholdt en vejledende afstemning. Høringen forventes at forløbe fra midt april til start juni, hvorefter forvaltningen vil indsamle og behandle alle høringssvar. Dokumenterne og høringssvar sendes herefter til en sidste politisk behandling, inden lokalplanen kan vedtages og §25-tilladelsen kan udstedes. Det forventes at være på den politiske møderække i august 2025.

Lokalplan:

Lokalplanen har til formål, at fastlægge et område på ca. 200 ha øst for Skærbæk, nær Lovrup Skov, til anvendelse til teknisk anlæg i form af solenergianlæg til elproduktion, med tilhørende transformatorstation, de nødvendige, mindre tekniske installationer og supplerende batterianlæg (BESS). Solcellerne må have en maksimal højde på 3,5 meter, og skal være antirefleks-behandlede. Lokalplanen har samtidig til formål, at sikre afstand fra anlægget til fredskoven og beskyttede naturtyper. Området består i dag af opdyrkede landbrugsarealer, landbrugsejendomme og der er i området 8 eksisterende vindmøller. Lokalplanen stiller krav om, at området reetableres som landbrugsareal, når driften af solcelleanlægget ophører.

Lokalplanen sikrer samtidig muligheden for anlæggelsen af interne veje, udførelsen af terrænregulering og opførelsen af læskure til dyr, som er nødvendige for solenergianlæggets opførelse og drift.

Planområdet opdeles i byggefeltene A, B og C, hvor A må benyttes til solceller og de dertilhørende mindre tekniske installationer, mens byggefelt B skal indeholde transformatorstation og C må indeholde BESS eller solceller, så der på denne måde sikres en hensigtsmæssig placering af de større tekniske installationer inden for planområdet. Byggefelt A dækker over et større område, hvor der igennem lokalplanens bestemmelser tages højde for vejret til eksisterende vindmøller, vandløb, skov og eksisterende læbælter.

Der stilles krav om etablering af beplantningsbælter langs lokalplansområdets ydre afgrænsning, der har til formål at mindske den visuelle påvirkning af området. Eksisterende læhegn kan indtænkes i bæltene.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om farvevalg på transformatorer, BESS og øvrige tekniske installationer, så alle fremstår udtryksmæssigt ensartede. Ligeledes skal læskure til dyrehold og rekreative anlæg fremstå i ensartede materialer og udformning.

Kommuneplantillæg:

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplanen for at danne plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger tre nye kommuneplanrammer som muliggør lokalplanen. De tre rammer skal sikre det fortsatte plangrundlag for de eksisterende vindmøller, samt det ønskede solenergianlæg. Ramme 560.81.20 udlægges til solenergianlæg og landbrug for et område der ikke tidligere har været kommuneplanlagt. Ramme 560.81.11 udlægges til vindmøller, solenergianlæg samt landbrug, og omfatter stort set det samme område som den eksisterende ramme med samme nummer, med en mindre undtagelse. Ramme 560.81.21 udlægges til vindmøller og landbrug, og dækker den mindre undtagelse fra Ramme 560.81.11, som ikke er en del af solenergianlæg projektet.

Der fastlægges rammebestemmelser, der sikrer de landskabelige interesser i området.

Miljøvurderingsrapport:

Plangrundlaget indeholder rammer for fremtidige anlægstilladelser til industrianlæg til fremstilling af elektricitet og bygning af veje, som er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2. Derfor har Tønder Kommunes forvaltning besluttet, at der skal udarbejdes en miljørapport, idet planlægningen vurderes, at kunne få en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes er det konkrete projekt omfattet af miljøvurderingslovens regler om screeningspligt. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en fuld miljøkonsekvensrapport for projektet, hvorfor projektet ikke er screenet først. Der vurderes også på påvirkningerne af anlæggelsen af et nettilslutningskabel fra transformatorstationen til det offentlige elnet. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er, grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i enkelt rapport, miljøvurderingsrapporten.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af udtalelsen om afgrænsning, udstedt af Tønder Kommunes forvaltning. Et udkast til udtalelsen har i perioden 26. juni 2024 til 17. juli 2024 været i offentlig høring. Input fra offentlige myndigheder, interesseorganisationer og borgere er indarbejdet i den endelige udtalelse.

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning for nogen af miljøfaktorerne. Der vil for enkelte emner være en mindre negativ påvirkning. Det gør sig gældende for trafikale forhold, visuel påvirkning af landskab og støj og vibrationer.

§25-tilladelse:

Et udkast til afgørelsen efter miljøvurderingsloven, §25-tilladelsen, skal sendes med miljøvurderingsrapporten i høring. Tilladelsen indeholder miljøvilkår for etableringen og driften af projektet, med grundlag i rapporten. Tilladelsen gives administrativt og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Solcellebekendtgørelsen

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 158-560, Lokalplan nr. 191-560 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Lovrup Solenergianlæg godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, med en vejledende afstemning som forløber i de sidste to uger af høringen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Teknik og Miljøudvalget erklærede Poul Erik Kjær (V) for inhabil i sagen. Poul Erik Kjær (V) deltog derfor ikke i behandling af punktet.

Bilag

RE Projekt #8 (VE2023) - Sidste udkast til høring

Udkast_Paragraf 25_Lovrup Solenergi park

250210_Miljøvurderingsrapport Lovrup Solenergi park_Udkast til høring

Punkt 11: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Løgumkloster

01.02.00-G01-35-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes, om forslag til Kommuneplantillæg nr. 162-350, Lokalplan nr. 195-350 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Løgumkloster (Projekt #26 (VE2023)) skal sendes i 8 ugers offentlig høring. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Kommunalbestyrelsen fastsatte en ansøgningsfrist for anden runde af VE-projekter til den 16. december 2022. Der indgik 30 ansøgninger.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere og videresende 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder projekt #26 (VE2023).

Der blev i august 2023 afholdt idéhøring og borgermøde omkring de prioriterede projekter.

Den 1. april 2024 blev planarbejdet for projekterne igangsat.

Sagsfremstilling

Efter igangsætningen den 1. april 2024 har udvikler og rådgivere i samarbejde med Tønder Kommune udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg, forslag til lokalplan og en miljøvurderingsrapport for projekt #26 (VE2023) - Solcellepark ved Løgumkloster. Forslaget skal nu godkendes politisk, inden en 8 ugers høringsperiode kan igangsættes. I løbet af høringsperioden vil der blive afholdt et borgermøde. I de to afsluttende uger af høringen vil der blive afholdt en vejledende afstemning. Høringen forventes at forløbe fra midt april til start juni, hvorefter forvaltningen vil indsamle og behandle alle høringssvar. Dokumenterne og høringssvar sendes herefter til en sidste politisk behandling, inden lokalplanen kan vedtages og §25-tilladelsen kan udstedes. Det forventes at være på den politiske møderække i august 2025.

Lokalplan:

Lokalplanen har til formål, at fastlægge et område på ca. 69 ha sydøst for Løgumkloster til anvendelse til teknisk anlæg i form af solenergianlæg til elproduktion, med tilhørende transformatorstation, de nødvendige, mindre tekniske installationer og supplerende batterianlæg (BESS). Solcellerne må have en maksimal højde på 3,5 meter, og skal være antirefleks-behandlede. Området består i dag af opdyrkede landbrugsarealer. Lokalplanen stiller krav om, at området reetableres som landbrug, når driften af solcelleanlægget ophører.

Lokalplanen sikrer samtidig muligheden for anlæggelsen af interne veje, udførelsen af terrænregulering og opførelsen af læskure til dyr, som er nødvendige for solenergianlæggets opførelse og drift. Dertil gives mulighed for anlæggelsen af rekreative anlæg.

Planområdet opdeles i byggefelterne A og B, hvor A må benyttes til solceller og de dertilhørende mindre tekniske installationer, mens byggefelt B skal indeholde transformatorstation og BESS, så der på denne måde sikres en hensigtsmæssig placering af de større tekniske installationer inden for planområdet. Byggefelt A dækker over et større område, hvor mindre felter friholdes af hensyn til natur, herunder sø og vandløb. Afgrænsningen af planområdet benyttes til et rekreativt stisystem som flere steder følger de eksisterende vandløb, og kan kobles på eksisterende ruter i området.

Der stilles krav om etablering af beplantningsbælter langs byggefelternes ydre afgrænsning, der har til formål at mindske den visuelle påvirkning af området. Eksisterende læhegn kan indtænkes i bæltene.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om farvevalg på transformatorer, BESS og øvrige tekniske installationer, så alle fremstår udtryksmæssigt ensartede. Ligeledes skal læskure til dyrehold og rekreative anlæg fremstå i ensartede materialer og udformning.

Kommuneplantillæg:

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplanen for at danne plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme til teknisk anlæg og der med muliggør lokalplanen. Der fastlægges rammebestemmelser, der sikrer de landskabelige interesser i området.

Miljøvurderingsrapport:

Plangrundlaget indeholder rammer for fremtidige anlægstilladelser til industrianlæg til fremstilling af elektricitet og bygning af veje, som er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2. Derfor har Tønder Kommunes forvaltning besluttet, at der skal udarbejdes en miljørapport, idet planlægningen vurderes, at kunne få en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes er det konkrete projekt omfattet af miljøvurderingslovens regler om screeningspligt. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en fuld miljøkonsekvensrapport for projektet, hvorfor projektet ikke er screenet først. Der vurderes også på påvirkningerne af anlæggelsen af et nettilslutningskabel fra transformatorstationen til det offentlige elnet. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er, grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i enkelt rapport, miljøvurderingsrapporten.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af udtalelsen om afgrænsning, udstedt af Tønder Kommunes forvaltning. Et udkast til udtalelsen har i perioden 10. juni 2024 til 1. juli 2024 været i offentlig høring. Input fra offentlige myndigheder, interesseorganisationer og borgere er indarbejdet i den endelige udtalelse.

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning for nogen af miljøfaktorerne. Der vil for enkelte emner være en moderat negativ påvirkning. Det gør sig gældende for trafikforhold og vejenes tilstand (markvej ved Krusåvej). Der er også vurderet en begrænset positiv og væsentlig positiv virkning på enkelte af miljøfaktorerne.

§25-tilladelse:

Et udkast til afgørelsen efter miljøvurderingsloven, §25-tilladelsen, skal sendes med miljøvurderingsrapporten i høring. Tilladelsen indeholder miljøvilkår for etableringen og driften af projektet, med grundlag i rapporten. Tilladelsen gives administrativt og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Solcellebekendtgørelsen

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 162-350, Lokalplan nr. 195-350 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Løgumkloster godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, med en vejledende afstemning som forløber i de sidste to uger af høringen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Bilag

Udkast_Paragraf 25_Løgumkloster

Lokalplan og kommuneplantillæg

Miljøvurderingsrapport

Punkt 12: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Ballum Hede

01.02.00-G01-34-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes, om forslag til Kommuneplantillæg nr. 161-150, Lokalplan nr. 194-150 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Ballum Hede (Projekt #25 (VE2023)) skal sendes i 8 ugers offentlig høring. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanen og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillægget.

Historik

Kommunalbestyrelsen fastsatte en ansøgningsfrist for anden runde af VE-projekter til den 16. december 2022. Der indgik 30 ansøgninger.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. maj 2023 at prioritere og videresende 10 ansøgninger til kommunal planlægning, herunder projekt #25 (VE2023).

Der blev i august 2023 afholdt idéhøring og borgermøde omkring de prioriterede projekter.

Den 1. april 2024 blev planarbejdet for projekterne igangsat.

Sagsfremstilling

Efter igangsætningen den 1. april 2024 har udvikler og rådgivere i samarbejde med Tønder Kommune udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg, forslag til lokalplan og en miljøvurderingsrapport for projekt #25 (VE2023) - Solcellepark ved Ballum Hede. Forslaget skal nu godkendes politisk, inden en 8 ugers høringsperiode kan igangsættes. I løbet af høringsperioden vil der blive afholdt et borgermøde. I de to afsluttende uger af høringen vil der blive afholdt en vejledende afstemning. Høringen forventes at forløbe fra midt april til start juni, hvorefter forvaltningen vil indsamle og behandle alle høringssvar. Dokumenterne og høringssvar sendes herefter til en sidste politisk behandling, inden lokalplanen kan vedtages og §25-tilladelsen kan udstedes. Det forventes at være på den politiske møderække i august 2025.

Lokalplan:

Lokalplanen har til formål, at fastlægge et område på ca. 140 ha sydøst for Husum-Ballum til anvendelse til teknisk anlæg i form af solenergianlæg til el produktion, med tilhørende transformatorstation, de nødvendige, mindre tekniske installationer og supplerende batterianlæg (BESS). Solcellerne må have en maksimal højde på 3,5 meter, og skal være antirefleks-behandlede. Området består i dag af opdyrkede landbrugsarealer og en enkelt landbrugsejendom. Lokalplanen stiller krav om, at området reetableres som landbrug, når driften af solcelleanlægget ophører.

Lokalplanen sikrer samtidig muligheden for anlæggelsen af interne veje, udførelsen af terrænregulering og opførelsen af læskure til dyr, som er nødvendige for solenergianlæggets opførelse og drift. Dertil gives mulighed for anlæggelsen af rekreative anlæg. Lokalplanen muliggør nedrivning af en ejendom i planområdet, og efterfølgende udnyttelse af arealet til solceller.

Planområdet opdeles i byggefeltene A og B, hvor A må benyttes til solceller og de dertilhørende mindre tekniske installationer, mens byggefelt B skal indeholde transformatorstation og BESS, så der på denne måde sikres en hensigtsmæssig placering af de større tekniske installationer inden for planområdet. Byggefelt A dækker over et større område der er opdelt langs eksisterende veje. Indhegning af byggefeltet følger disse veje, så der fortsat vil være mulighed for offentlig gennemfart, og vejene kan benyttes som vildtpassage. Vejene bliver samtidig del af et rekreativt stisystem som følger kanten af lokalplansområdet, går igennem det langs vejene, og kan kobles på eksisterende ruter i området.

Der stilles krav om etablering af beplantningsbælter langs byggefelternes ydre afgrænsning, der har til formål at mindske den visuelle påvirkning af området. Eksisterende læhegn kan indtænkes i bæltene.

Lokalplanen fastsætter bestemmelser om farvevalg på transformatorer, BESS og øvrige tekniske installationer, så alle fremstår udtryksmæssigt ensartede. Ligeledes skal læskure til dyrehold og rekreative anlæg fremstå i ensartede materialer og udformning.

Kommuneplantillæg:

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 194-150 for at danne plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme til teknisk anlæg og der med muliggør lokalplanen. Der fastlægges rammebestemmelser, der sikrer de landskabelige interesser i området.

Miljøvurderingsrapport:

Plangrundlaget indeholder rammer for fremtidige anlægstilladelser til industrianlæg til fremstilling af elektricitet og bygning af veje, som er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2. Derfor har Tønder Kommunes forvaltning besluttet, at der skal udarbejdes en miljørapport, idet planlægningen vurderes, at kunne få en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes er det konkrete projekt omfattet af miljøvurderingslovens regler om screeningspligt. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en fuld miljøkonsekvensrapport for projektet, hvorfor projektet ikke er screenet først. Der vurderes også på påvirkningerne af anlæggelsen af et nettilslutningskabel fra transformatorstationen til det offentlige elnet. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er, grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i enkelt rapport, miljøvurderingsrapporten.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af udtalelsen om afgrænsning, udstedt af Tønder Kommunes forvaltning. Et udkast til udtalelsen har i perioden 21. maj 2024 til 10. juni 2024 været i offentlig høring. Input fra offentlige myndigheder, interesseorganisationer og borgere er indarbejdet i den endelige udtalelse.

Vurdering:

Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig negativ påvirkning for nogen af miljøfaktorerne. Der vil for enkelte emner være en moderat negativ påvirkning. Det gør sig gældende for trafikale forhold og lyspåvirkning, hvis øst/vest vendte, faste paneler vælges. Der er også vurderet en begrænset positiv og væsentlig positiv virkning på enkelte af miljøfaktorerne.

§25-tilladelse:

Et udkast til afgørelsen efter miljøvurderingsloven, §25-tilladelsen, skal sendes med miljøvurderingsrapporten i høring. Tilladelsen indeholder miljøvilkår for etableringen og driften af projektet, med grundlag i rapporten. Tilladelsen gives administrativt og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Solcellebekendtgørelsen

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 161-150, Lokalplan nr. 194-150 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Solcellepark ved Ballum Hede godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Bilag

Miljøvurderingsrapport

Lokalplan og Kommuneplantillæg

Udkast_Paragraf 25_Ballum Hede

Punkt 13: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for solcellepark ved Bredebro

01.02.00-G01-13-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes om forslag til Kommuneplantillæg nr. 140-150 og Lokalplan nr. 174-150 for Bredebro II solenergipark, Kommuneplantillæg nr. 165-150 og Lokalplan nr. 200-150 for Højspændingsstation ved Galgemark, samt den dertilhørende miljøvurderingsrapport skal sendes i 8 ugers offentlig høring og vejledende afstemning. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanerne og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillæggene.

Historik

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte den 11. maj 2022 proces- og tidsplanen for idéhøringen.

Idéhøringen med dertilhørende borgermøde fandt sted i perioden 3. juni 2022 til 10. juli 2022.

Kommunalbestyrelsen godkendte igangsætning af planlægningen for projektet den 31. august 2022.

Sagsfremstilling

Lokalplan nr. 174-150:

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til solcelleanlæg med tilhørende tekniske anlæg, transformerstation, batterianlæg samt byggeri og anlæg, der er nødvendig for solcelleanlæggets drift. Der planlægges for en elproduktion på ca. 132.000 MWh.

Lokalplanområdet omfatter ikke de nuværende to vindmøller, der er placeret i området.

Lokalplanområdet omfatter to arealer, hvoraf det ene ligger op til Vollum Østermark og Hovedvejen, mens det andet ligger mere østligt og er sammenhængende. Planområdet opdeles i tre delområder, hvor der kan opstilles solceller med tilhørende tekniske installationer.

Solcelleanlægget må opføres på faste stativer, herunder saddeltaglignende stativer eller med trackersystem. Højden på solceller og batterianlæg er fastlagt til 4 meter og for transformerstation med tilhørende tekniske anlæg 8,5 meter. Der må opføres en transformerstation med et areal på 5.000 m² og batterianlæg på op til 4 ha. med en kapacitet på 250 MWh/500 MWh.

Der skal etableres afskærmende beplantningsbælter langs planområdets afgrænsning og trådhegn på indersiden af den afskærmende beplantning

Lokalplan 200-150:

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til etablering af højspændingssamlestation. Stationen skal samle to nettilslutningskabler for separate solcelleanlæg, så de kan tilsluttes Energinets transformatorstation samlet.

Højspændingsstationen og dertilhørende tekniske installationer må ikke overstige en bygningshøjde på 4 meter fra reguleret terræn. Lynafledere må dog opføres med en højde på 20 meter over terræn.

Lokalplanen fastsætter krav om beplantningsbælte omkring højspændingssamlestationen med trådhegn på indersiden.

Kommuneplantillæg 140-150:

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 174-150 for at danne plangrundlaget for lokalplanen.

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme for at muliggøre lokalplanen. Der udlægges en ny ramme til tekniske anlæg - solcelleanlæg og tilknyttede tekniske anlæg, herunder bl.a. transformatorstation og batterianlæg. Da en del af det nye rammeområde omfatter en del af et eksisterende rammområde for vindmøller, reduceres rammeområdet for vindmøller med det areal, der indgår i det nye rammområde for solceller. Kommuneplantillægget ændrer ikke på retningslinjer eller andet i Kommuneplanen.

Kommuneplantillæg 165-150:

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 200-150 for at danne plangrundlaget for lokalplanen.

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme for at muliggøre lokalplanen. Der udlægges en ny ramme til tekniske anlæg - Teknisk anlæg, herunder højspændingssamlestation. Kommuneplantillægget ændrer ikke på retningslinjer eller andet i Kommuneplanen.

Miljøvurdering

Kommuneplantillæggene og de omtalte lokalplaner er alle en del af solenergianlæggets realisering. De er derfor miljøvurderet samlet, og fremgår derfor at samme miljøvurderingsrapport.

Da det samlede konkrete projekt, industrianlæg til fremstilling af elektricitet, bygning af veje samt kabelanlæg til transport af den producerede elektricitet, er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2, det samme gør sig gældende for højspændingsstationen. Begge plangrundlag omfattes af krav om miljøvurdering jf. miljøvurderingsloven. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en samlet fuld miljøkonsekvensrapport. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i en enkelt rapport, miljøvurderingsrapport.

§25-tilladelsen

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til §25-tilladelsen. §25-tilladelsen meddeles administrativt og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 140-150 og Lokalplan nr. 174-150 for Bredebro II solenergi park, Kommuneplantillæg nr. 165-150 og Lokalplan nr. 200-150 for Højspændingsstation ved Galgemark, samt den dertilhørende miljøvurderingsrapport skal sendes i 8 ugers offentlig høring, med en vejledende afstemning som forløber i de sidste to uger af høringen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Bilag

Samlet LP 174_KPT 140

Samlet LP 200_KPT 165

Samlet_Miljøvurdering_Bredebro II_09 02 2025

Udkast til §25 tilladelse 05 02 2025_Bredebro II

Punkt 14: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan og miljøvurderingsrapport for solcellepark ved Tyvse

01.02.00-G00-1-23

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes, om forslag til Kommuneplantillæg nr. 139-680 og Lokalplan nr. 173-680 for Tyvse Solenergiplan, Kommuneplantillæg nr. 165-150 og Lokalplan nr. 200-150 for Højspændingssamlestation Galgemark og deres fælles miljøvurderingsrapport skal sendes i 8 ugers offentlig høring, samt i vejledende afstemning. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanerne og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillæggene.

Historik

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte den 11. maj 2022 proces- og tidsplanen for idéhøringen.

Idéhøringen med dertilhørende borgermøde fandt sted i perioden 3. juni 2022 til 10. juli 2022.

Kommunalbestyrelsen godkendte igangsætningen af planlægningen for projektet den 31. august 2022.

Sagsfremstilling

Lokalplanen og Kommuneplantillægget omfatter samme område, et areal på ca. 231 ha, beliggende ved Tyvse, syd for Løgumkloster. Planerne udarbejdes for at muliggøre etablering af et solcelleanlæg.

Lokalplan nr. 173-680:

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til solcelleanlæg med tilhørende tekniske anlæg, transformerstation, batterianlæg samt byggeri og anlæg, der er nødvendig for solcelleanlæggets drift. Der planlægges for en elproduktion på ca. 174.000 MWh.

Lokalplanområdet omfatter et sammenhængende areal, hvor der kan opstilles solceller med tilhørende tekniske installationer.

Solcelleanlægget må opføres på faste stativer, herunder saddeltagslignende stativer eller med trackersystem. Højden på solceller og batterianlæg er fastlagt til 4 meter og for transformerstation med tilhørende tekniske anlæg 8,5 meter. Der må opføres en transformerstation med et areal på 2.500 m² og et eller flere områder med batterianlæg på op til samlet 4 ha. med en kapacitet på 250 MWh/500 MWh.

Der skal etableres afskærmende beplantningsbælter langs planområdets afgrænsning og trådhegn på indersiden af den afskærmende beplantning

Lokalplan 200-150:

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til etablering af højspændingssamlestation. Stationen skal samle to nettilslutningskabler for separate solcelleanlæg, så de kan tilsluttes Energinets transformatorstation samlet.

Højspændingsstationen og dertilhørende tekniske installationer må ikke overstige en bygningshøjde på 4 meter fra reguleret terræn. Lynafledere må dog opføres med en højde på 20 meter over terræn.

Lokalplanen fastsætter krav om beplantningsbælte omkring højspændingssamlestationen, med trådhegn på indersiden.

Kommuneplantillæg 139-680:

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 173-680 for at danne plangrundlaget for lokalplanen.

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme for at muliggøre lokalplanen. Der udlægges en ny ramme til tekniske anlæg - solcelleanlæg og tilknyttede tekniske anlæg, herunder bl.a. transformatorstation og batterianlæg. Da en del af det nye rammeområde omfatter en del af et eksisterende rammområde for vindmøller, reduceres rammeområdet for vindmøller med det areal, der indgår i det nye rammområde for solceller. Kommuneplantillægget ændrer ikke på retningslinjer eller andet i Kommuneplanen.

Kommuneplantillæg 165-150

Kommuneplantillægget udarbejdes parallelt med lokalplan nr. 200-150 for at danne plangrundlaget for lokalplanen.

Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme for at muliggøre lokalplanen. Der udlægges en ny ramme til tekniske anlæg - Teknisk anlæg, herunder højspændingssamlestation. Kommuneplantillægget ændrer ikke på retningslinjer eller andet i Kommuneplanen.

Miljøvurdering:

Kommuneplantillæggene og de omtalte lokalplaner er alle en del af solenergianlæggets realisering. De er derfor miljøvurderet samlet, og fremgår derfor at samme miljøvurderingsrapport.

Da det samlede konkrete projekt, industrianlæg til fremstilling af elektricitet, bygning af veje samt kabelanlæg til transport af den producerede elektricitet, er at finde på miljøvurderingslovens bilag 2, det samme gør sig gældende for højspændingsstationen. Begge plangrundlag omfattes af krav om miljøvurdering jf. miljøvurderingsloven. Bygherre har anmodet om, at der frivilligt udarbejdes en samlet fuld miljøkonsekvensrapport. Miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten er grundet et stort sammenfald i miljøvurderingslovens krav til indhold, for nærværende projekt sammenskrevet i en enkelt rapport, miljøvurderingsrapport.

§25 tilladelsen:

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til §25-tilladelsen. §25-tilladelsen meddeles administrativt og er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 139-680 og Lokalplan nr. 173-680 for Tyvse Solenergi-park, Kommuneplantillæg nr. 165-150 og Lokalplan nr. 200-150 for Højspændingssamlestation Galgemark og deres fælles miljøvurderingsrapport skal sendes i 8 ugers offentlig høring, med en vejledende afstemning som forløber i de sidste to uger af høringen, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Bilag

Samlet LP 173_KPT 139

Samlet LP 200_KPT 165

Samlet_Miljøvurdering_Tyvse_09 02 2025

Udkast til §25 tilladelse 09 02 2025

Punkt 15: Forslag til kommuneplantillæg, lokalplan, miljøvurderingsrapport og miljøgodkendelse for biogasanlægget Nature Energy Løgumkloster

01.02.00-G01-9-25

Beslutningstema

Det skal i denne sag besluttes, om forslag til Kommuneplantillæg nr. 147-350, Lokalplan nr. 181-350 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Nature Energy Løgumkloster skal sendes i 8 ugers offentlig høring. For Teknik- og Miljøudvalget omfatter det lokalplanerne og miljøvurderingsrapporten. For Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget omfatter det kommuneplantillæggene.

Derudover skal det i Teknik- og Miljøudvalget besluttes, om udkast til miljøgodkendelse skal sendes i 8 ugers offentlig høring.

Historik

Nature Energy Løgumkloster fremsendte ansøgning om miljøvurdering og lokalplan til Tønder Kommune den 28. februar 2023.

Tønder Kommune fik den 12. juni 2023 overdraget myndighedskompetencen til at behandle gasdistributionsledningen fra Miljøstyrelsen.

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget igangsatte idéhøringen og planlægningen den 12. juni 2023.

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte, på baggrund af en række høringssvar, at planlægningen skulle fortsætte den 4. december 2023.

Sagsfremstilling

Projektet:

Nature Energy Løgumkloster A/S ønsker at opføre et biogasanlæg til behandling af organiske biomasser. Anlægget ønskes placeret på matr.nr. 167 V. Terp, Nr. Løgum, som er placeret mellem Lovrup og Vester Terp, nordvest for Løgumkloster. Det samlede projektareal udgør ca. 30 ha.

Anlægget vil kunne behandle op til 850.000 tons biomasse pr. år, hvoraf hovedparten er husdyrgødning i fast og flydende form, afgrøder fra jordbrug og en mindre andel industriprodukter. Bygherre forventer en årlig produktion på 30 millioner Nm³ bionaturgas, svarende til ca. 21.000 husstandes opvarmningsbehov.

Realiseringen af projektet hjælper med at opfylde målene i "Vores Klimahandleplan" hvor det fremgår at 90% af husdyrgødningen skal igennem et biogasanlæg.

Dernæst hjælper det til udfasning af fossil naturgas i gasnettet.

Lokalplan:

Lokalplanen fastlægger, at planområdet må anvendes til biogasanlæg med dertilhørende bygninger og tekniske anlæg, herunder tanke, skorstene, fakler, fyringsanlæg, teknikbygninger, BMR-station, gasledning mv. samt rørforbundne eller procesrelaterede aktiviteter i tilknytning til biogasproduktion.

Lokalplanen udlægger et byggefelt, hvor al bebyggelse og volde skal placeres indenfor. I eller omkring byggefeltet må der opsættes trådhegn og der skal etableres afskærmende beplantning i form af beplantningsbælter.

Da planområdet er skrånende, måles bygningshøjder over terræn efter fastlagt niveauplan. Bygninger må ikke overstige 17 meter og tanke og rensekolonner må ikke overstige 30 meter. Mindre bygningsdele og tekniske installationer indgår i de fastsatte maksimale højder. Der må etableres nedgravede tankgårde.

Planen fastsætter bestemmelser om facade- og tagmaterialer, farver og at alle transformator-, teknikbygninger mv., farve- og udtryksmæssigt skal fremstå ensartede. Der må opsættes solceller på tagflader.

Planen giver ligeledes mulighed for at etablere bassiner og nedsivningsanlæg til håndtering af overfladevand og drænvand.

Kommuneplantillæg:

Kommuneplantillægget danner plangrundlaget for lokalplanen. Kommuneplantillægget udlægger en ny kommuneplanramme til tekniske anlæg (biogasanlæg) og opdaterer retningslinje 8.2.1 om biogasanlæg og indsætter en ny retningslinje 6.6.2.1 om risikovirkomheder.

Retningslinjen er indsat, da emnerne ikke er omtalt i Kommuneplanen og der planlægges for et biogasanlæg, der vil blive omfattet af Risikobekendtgørelsen.

Miljøvurdering:

Der er udarbejdet en miljørapport, der miljøvurderer plangrundlaget. Da det konkrete projekt, inkl. gasledning til måle- og reguleringsstationen ved Trælborgvej, er omfattet af krav om miljøvurdering, er der ligeledes udarbejdet en miljøkonsekvensrapport. Miljørapporten og Miljøkonsekvensrapporten er sammenskrevet i en miljøvurderingsrapport, der er vedhæftet som bilag, sammen med et notat, hvor nogle af pointerne er fremhævet.

Miljøvurderingsrapporten belyser de emner som fremgår af Tønder Kommunes afgrænsningsnotat. Her er input fra borgere og interessenter i høringsperioden for afgrænsningsnotatet indarbejdet. Høringsperioden blev afholdt i perioden 18. juli 2023 - 25. august 2023.

§25-tilladelsen

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til §25-tilladelsen, der er vedhæftet sagsfremstillingen til orientering.

Nærværende projekt kræver ud over en §25-tilladelse ligeledes en miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen rangerer over §25-tilladelsen og der vil derfor kun fremgå vilkår i §25-tilladelsen, som ikke kan administreres i miljøgodkendelsen.

Miljøgodkendelsen

Forvaltningen har udarbejdet et udkast til miljøgodkendelse til biogasanlægget. I miljøgodkendelsen stilles vilkår til driften af anlægget bl.a. i forhold til støj, lugt og udledninger.

Udbygningsaftale

Gennem hele projektforsløbet, har Nature Energy foreslået at projektet skulle bekoste de nødvendige infrastrukturforbedringer på Vinumvej, der knytter sig direkte til anlægget. Nature Energy har på frivillig basis opfordret til at der udarbejdes en udbygningsaftale med ophæng i Planlovens § 21 b.

Udkast til udbygningsaftale findes som bilag.

Lovgrundlag

Planloven

Miljøvurderingsloven

Miljøbeskyttelsesloven

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller

at forslag til Kommuneplantillæg nr. 147-350, Lokalplan nr. 181-350 og dertilhørende miljøvurderingsrapport for Nature Energy Løgumkloster skal sendes i 8 ugers offentlig høring,

at udkast til miljøgodkendelse godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Bilag

LP 181-350 og KPT 147-350

Miljøvurderingsrapport

UDKAST MGK NE

Bilag til miljøgodkendelse

Udbygningsaftale Tønder Kommune

Bilag 2.2 Princip skitse

Punkt 16: Cykelalliance - forlængelse af partnerskabsaftale i Region Syddanmark

05.00.00-G01-48-22

Beslutningstema

I denne sag besluttet, om Tønder Kommune skal forlænge partnerskab til udgangen af 2026 i Region Syddanmark - kaldet Cykelalliance Syd.

Historik

Kommunalbestyrelsen godkendte 30. juni 2022 at indgå i partnerskabsaftalen sammen med de øvrige sydjyske kommuner samt Region Syddanmark.

Sagsfremstilling

De syd- og sønderjyske kommuner har sammen med Region Syddanmark en ambition om via et tættere samarbejde, at sætte øget fokus på cyklisme. I infrastrukturplan 2035 var 2022 udpeget som 'Cyklens år'. Året har været med til at kickstarte et større fokus på, hvordan cyklen bliver et attraktivt alternativ i hele landet. Dette fokus har kommunerne i Region Syddanmark støttet op om.

Derfor blev der etableret et samarbejde under navnet 'Cykelalliance Syd'.

Ambitionen med cykelsamarbejdet er at vende tendensen og få flere syddanskere op på cyklen. Cyklister forurener og støjer mindre, de giver mindre trængsel og bidrager derfor til et bedre bymiljø end bilerne. Derfor skal vi, ved at forbedre forholdene for de lette trafikanter, skabe et konkurrencedygtigt transportalternativ til biler og kollektiv trafik. Ved at flytte sydjderne fra bilen til cyklen kan vi ikke alene medvirke til at reducere CO2-udslippet, men også reducere antallet af sygedage, som følge af forbedret folkesundhed.

Tønder Kommune har forpligtiget sig til:

- at levere det nødvendige data til kortlægningen
- at deltage aktivt i alliancen
- at deltage i halvårlige møder og indgå aktivt i de tema- og rutesamarbejder man tilmelder sig.

Hverken kommunerne eller regionen bidrager således med økonomi, men alene med udvalgte medarbejders tidsforbrug.

Partnerskabsaftalen fra 2022 udløb med udgangen af 2024.

Samarbejdet er blevet evalueret blandt kommunerne og regionen.

Der har været en kampagne i foråret 2024, hvor hver kommune deltog med plakater og forskellige events. I Tønder Kommune havde vi en konkurrence på Tønder Kommunes Facebook side og vi havde blandt andet en kampagne på en folkeskole med henblik på at gøre børn selvtransporterende. I 2025 vil vi arbejde med noget tilsvarende.

Cykelalliancen Syd har derfor besluttet at forlænge aftalen frem til udgangen af 2026 således, at vi får mulighed for at genanvende det materiale, som blev fremstillet til kampagnen i 2024.

Forvaltningen oplyser, at de øvrige kommuner og regionen har underskrevet en forlængelse af partnerskabsaftalen.

Såfremt Tønder Kommune tiltræder en forlængelse af partnerskabsaftalen Cykelalliance Syd, underskriver Borgmesteren denne.

Indstilling

Direktøren for Teknik/Miljø, Service og Beskæftigelse indstiller,

at Tønder Kommune underskriver en forlængelse af Partnerskabet - Cykelalliance Syd, og

at sagen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstilling anbefales.

Bilag

Cykelalliance_Syd_Kommissorium_2025-26_0.pdf

Cykelalliance Syd_Partnerskabserklæring2025-26_0.pdf

Punkt 17: Orientering om projektstatus for LIFE Wadden Sea Birds i Margrethe Kog Nord samt publikumsfaciliteter i kogen og ved Vidåslusen

01.05.00-P20-6-25

Beslutningstema

I denne sag orienteres om projektstatus for EU-projektet LIFE Wadden Sea Birds i Margrethe Kog Nord samt nye publikumsfaciliteter i Kogen og ved Vidåslusen.

Historik

LIFE Wadden Sea Birds projektet blev iværksat i Tøndermarsk Initiativets projektspor "Klimatilpasning Vidå". LIFE-projektets tidsplan var i udgangspunktet 2020-2026.

Teknik- og Miljøudvalget blev på mødet den 6. oktober 2020 orienteret om arbejdet med LIFE-projektet. Der var opnået tilsagn om medfinansiering fra EU's LIFE-program. Der var endvidere opnået forhåndstilsagn om fri jordfordeling i ordningen "Multifunktionel Jordfordeling" under Landbrugsstyrelsen. Efter afslutning af jordfordeling, ejer Den Danske Naturfond projektarealerne.

I Tøndermarsk Initiativets projektspor "Ruter, stier og formidling" blev der arbejdet for et fugleobservatorie i Margrethe Kog Syd, der dog ikke blev realiseret. Forvaltningen har sonderet andre nye muligheder for, at styrke områdets rekreative værdi og formidlingsfaciliteter i Margrethe Kog Nord.

Projekterne vil understøtte de strategiske indsats, der er formuleret i kommunens Visions- og Strategiplan 2022-2025, under fokuspunkt Klima, Natur og Miljø.

Sagsfremstilling

LIFE-projektet vedrører den del af Margrethe Kog, der ligger nord for Højer Kanal (Vidå). Projektet omfatter ca. 230 ha. LIFE-projektets tiltag skal bidrage til at løse følgende hovedelementer:

- Udvikling af Margrethe Kog Nord som naturområde med forbedrede levesteder for fugle, jf. Natura 2000-målsætninger
- Klimatilpasning ved at etablere et højvandsreservoir for Vidå-systemet
- Fremme udvikling af landdistriktet ved at gøre lokalområdet mere attraktivt for bosætning og skabe nye muligheder for lokal fødevarerproduktion
- Bidrage til faciliteter til natur- og landskabsformidling

LIFE-projektet gennemføres i en bevillingsaftale med EU-Kommissionen og i et forpligtigende partnerskab mellem Tønder Kommune, Den Danske Naturfond, Nationalpark Vadehavet, Naturstyrelsen Vadehavet, 15. Juni Fonden og Stiftung Naturschutz Schleswig-Holstein. Foruden Margrethe Kog Nord indgår Rickelsbüller Koog syd for grænsen som projektområde.

LIFE-projektet er planlagt med, og indeholder relativt beskedne tiltag til, at forbedre mulighederne for friluftsliv og formidling. EU's LIFE-program understøtter kun i begrænset omfang disse formål, hvorfor forvaltningen arbejder sammen med interessenter, bl.a. Den Danske Naturfond, på at skitsere og konkretisere flere rekreative muligheder end LIFE-projektet kan realisere. Det drejer sig om tre sammenhængende delprojekter:

- 1,5 kilometer sti gennem Margrethe Kog Nord. En boardwalk skal sikre, at alle kan komme tæt på naturen. Den vil skabe gode rundtursmuligheder og en direkte stiforbindelse mellem Vidåslusen og Højer
- Fugleskjul og formidlingsbase. Et fugleskjul i Margrethe Kog Nord, hvor besøgende kan komme helt tæt på fuglene. Via envejsglas skabes et særligt rum til naturformidling, madpakkespisning, undervisning og naturoplevelser
- Udstilling og bedre faciliteter ved Vidåslusen. En modernisering af udeområderne ved Vidåslusen med nye publikumsfaciliteter, belægnings mv. Den nuværende slusemesterbolig indrettes til naturformidling og naturskoleaktiviteter

LIFE-projektets tiltag søges ændret og kombineret med ovennævnte nye, yderligere initiativer.

Der er indgået aftale mellem Den Danske Naturfond og 15. Juni Fonden og kommunen i forbindelse med Tøndermarsk Initiativet. Kommunen skal stå for den løbende pleje, drift og tilsyn af naturarealer, stier, veje og andre friluftsfaciliteter i Margrethe Kog Nord, der bliver udviklet i projektet.

Ansvar for drift af vandparkeringsløsningen tillægges Tønder Kommune som vandløbsmyndighed.

I bilag til dette dagsordenspunkt er der givet et resumé af projekterne. Forvaltningen vurderer, at projekterne kræver fuld miljøvurdering. Projektskitserne vil blive forberedt og sendt til miljøvurderings- og myndighedsbehandling. Tønder Kommune forestår bygherrerollen. Det forventes, at projektets anlægsfase vil være 2026-2027.

Nærværende punkt behandles samtidigt på Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalgets møde.

Økonomi

For så vidt angår LIFE-projektets samlede aktiviteter medfinansieres de med op til 5.573.843,00 EUR (~41 mio. kr.), svarende til 60 % af de budgetterede udgifter på i alt 9.289.740,00 EUR (~69 mio. kr.). De resterende 3.715.897 EUR finansieres via partnerne og 15. Juni Fonden (~22 mio. kr.) samt Tønder Kommune (~6 mio. kr.). En udvidelse af EU's medfinansiering af LIFE-projektet er ikke mulig, ligesom ændringer i bevillingens formål kun er mulig efter særlig ansøgning. Anlægsudgifter til projektets vandparkeringsløsning forventes at overstige det oprindeligt budgetterede (~3 mio. kr.) væsentligt.

De tre rekreative projekter har p.t. et samlet, skønnet budget på ca. 26 mio. kr., der forventes finansieret gennem eksterne fondsmidler og kommunal medfinansiering. Derudover kan LIFE-projektet bidrage med 1 mio. kr. Samlet er der p.t. sikret finansiering af 6 mio. kr. Der er indledt positive drøftelser med fonde om yderligere finansiering af projekterne.

Forvaltningen vil til budgetforhandlinger for budget 2026 indlede en proces med henblik på, at kommunen etablerer puljer til anlæg af de rekreative tiltag samt til klimatilpasningsformål generelt, herunder vandparkeringsløsningen i Margrethe Kog Nord.

Lovgrundlag

I forbindelse med miljøvurderingen skal projekterne i offentlig høring.

Projekterne forudsætter, at der inden realisering opnås tilladelse/dispensationer på en række lovområder inden for Teknik- og Miljøudvalgets område. De er nævnt i bilaget til dette dagsordenspunkt. Beslutninger om tilladelse og dispensationer vil blive forelagt i overensstemmelse med kompetenceplanen for Teknik- og Miljøområdet.

Indstilling

Fagchefen for Klima, Plan og Udvikling indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orientering taget til efterretning.

Bilag

Resumé af projektskitser i Margrethe Kog Nord

Punkt 18: Lukket: Orientering - lukket den 27. februar 2025

00.22.00-P25-1-24

Punkt 19: Underskriftsark

00.22.00-P25-1-24

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke "Godkend".

Beslutning

-